

מעדני אשר

גליון תס"ד (שנה י')

פרשת קרח

תהא שנת עשירי גליון

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לטמוע טיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
לאידיש 12-311 ללשון הקודש: 47-111

איך מותר לאכול קדשים בקודש הקדשים הרי אסור לאכול בקודש הקדשים?

בפרשתן י"ח"י בקודש הקדשים תאכלו.

וברש"י לימד על קדשי קדשים שאינן נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כהונה.

וברמב"ן תמה על זה: וז"ל ולא הבינותי זה, כי קדש הקדשים אינו מקום אכילת הקרבנות, כי הכתוב אומר ויקראו י"ט במקום קדוש תאכל בחצר אהל מועד, וקדש הקדשים הוא במקום הארון לפני מן הפרוכת, כמו שכתוב שמות כ"ו ל"ג והבדילה הפרוכת לכס בין הקדש ובין קדש הקדשים, וכתוב שם פסוק ל"ד ונתת את הכפורת על ארון העדות בקדש הקדשים, ואין שם אכילה ושתייה שאין נכנס שם אלא כהן גדול ביום הכפורים.

ומתורץ: ע"פ מה דאיתא בספרי בפרשתן וכן מבואר להדיא בגמ' זבחים ט"ג רבי יהודה בן בתירא אומר הרי גוים שהקיפו את העזרה מנין לקדשי קדשים שנאכלין אפילו בהיכל, תלמוד לומר בקדש הקדשים תאכלנו, והנה ר' יהודה בן בתירא נתעורר בזה והעמיד הכתוב במקום האונס, והזכירו באימה שאמר "נאכלין בהיכל" והראוי שיאמר שנאכלין אפילו לפני ולפנים אם הקיפו את ההיכל.

ועל דרך הפשט נפרש "בקדש הקדשים תאכלנו", שתאכלנו בקדושת קדש הקדשים, כי אמר תחלה פסוק ט' קדש קדשים לך הוא ולבניך, שלא תנהגו בהם מנהג קדשים קלים אבל יהיו בידכם קדש קדשים, וחזר ופירש "בקדש הקדשים תאכלנו" שתהיה אכילתן בהם בקדושה חמורה, ולפי שכבר פירש במנחה ובחטאת את החומר שיש באכילתן יותר מקדשים קלים במקומן ובזמנן, לא הוצרך להאריך כאן אלא לומר שיהו כלן קדש קדשים באכילתן, שתהיה אכילתן בהם בקדושה חמורה לא כקדשים קלים.

ובטל תורה הקשה עליו: דהאיך רשאים ליכנס לקודש הקדשים, דהא אפילו כהן גדול שיכנס ביאה יתירה ביום הכפורים חייב מיתה, ונראה דכוונת הרמב"ן: כגון שהקיפו נכרים את העזרה וההיכל ומחמת סכנת נפשות ברחו לקודש הקדשים ושוב רשאים לאכול שם, ואולי גם הספרי הנ"ל וגמ' זבחים ט"ג מיירי בכהאי גוונא שהוכרחו לברוח להיכל, וקמ"ל דכיון דהם שם רשאים לאכול שם.

ובמנחת חינוך מצוה קפ"ד אות ב' כתב דאפשר דאפילו בלי שעת הדחק אם אכל בבית קודש הקדשים אינו חייב מיתה, כיון דלאו ביאה ריקנית דהא אכל שם.

ובטל תורה הקשה עליו: וז"ל ודבריו תמוהים להפליא, דהא מבואר בגמ' ירושלמי יומא פרק הוציאו לו הלכה א' דאם הכניס הכף בפני עצמו והמחיתה בפני עצמו חייב מיתה משום ביאה ריקנית, והא שם על כל פנים ביאתו לא לריק היתה שהכניס הכף, ואפילו הכי כיון שהיה אפשר לו להכניס שניהם ביחד חייב מיתה, מכל שכן בנכנס לאכול בבית קודש הקדשים, אפילו אם לא היה אפשר לו לאכול בעזרה והיכל אין לו ליכנס לאכול שם, ואם יכנס חייב מיתה, והרמב"ן מיירי שברח שם מחמת סכנת נפשות ושוב מותר לאכול, וזה ברור.

וכן העיר הכלי חמדה וז"ל הנה דבר גדול דיבר רבינו הקדוש ז"ל דאפילו בקדש הקדשים מותר לנכנס לאכול קדשים אם אין לו מקום אחר, כפשטות הכתוב בקודש הקדשים תאכלנו.

ולפי גמ' הנ"ל מיישב בספר פניני רבינו יחזקאל ס"ז: קושיא נפלאה: על הא דאיתא בגמ' ברכות ל' ע"מ א' היה עומד בבית קדשי הקדשים יכוין את לבו כנגד בית הכפורת דקשה איך יש מציאות שעומד בבית קדשי הקדשים, עיין ביעב"ץ שם שהקשה כן ולפי הנ"ל אתי שפיר דמשכחת לה אופן של אכילת קדשים בקדשי הקדשים, אי"כ יתכן דהיי"נ משכח"ל בכה"ג נידון של תפלת שמונה עשרה בבית קדשי הקדשים, ששוהים שם בהיתר של סכנת נפשות של החיצים.

איך היה מותר לאהרן להקריב קטורת כשהיה קורח בתוך ההיכל הרי זה איסור?

בפרשתן ט"ז ה' בקר וידע ה' את אשר לו וגו'.

וכתב הרמב"ן בפרשתן דהקטורת שהקריב אהרן היתה קטורת הבוקר שהקטיר בעלותו את הנרות כמשפטו.

יש להקשות: האיך היה רשאי אהרן להקטיר, כיון שגם קרח ועדתו היו בתוך ההיכל, והא כתיב ויקרא ט"ז י"ז וכל אדם לא יהיה באהל מועד, דקאי נמי אהקטרה בכל יום כמבואר בגמ' יומא מ"ד, כד מקשה בטל תורה על התורה להגאון רבי מאיר אריק נדפס בסוף שו"ת אמרי יושר חלק ג' על פרשת קרח.

ומתורץ: דאיסור זה אינו על הכהן המקטיר רק על האדם הבא שם בשעת ההקטרה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרבני הנגיד הנכבד

הרב יחיאל מיכל רוזנברג שליט"א מונטריאל

לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח המופלג חיים צבי נ"י

עב"ג בת הרב יוסף ירמיה שפיעלמאן שליט"א בארא פארק

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי הלציו ויעליח בכל אשר יפנה

מדוע ממונו של קרח גם נבלע באדמה

הרי אדם שחייב מיתה אינו נענש בממונו?

בפרשתן ט"ז ל"ב ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם.

יש להקשות: הרי קימ"ל כתובות ל"ז ע"מ א' דאין מיתה וממון בדבר אחד, משום דאי אתה מחייב משום שתי רשעיות, א"כ מדוע כאן אבד נמי ממונם, כך מקשה בפנים יפות בפרשתן.

איכא כמה תרוצים:

א. הטעם טביעת הממון משום שהוא גרם להם להתגאות, ואמרינן בגמ' סנהדרין נ"ד ע"מ א' ואת הבהמה תהרוגו משום שהביאו תקלה על ידה, וכיון שנתגאו ע"י רכושם לא היה ראוי הרכוש להטבע מחמת עצמן אלא מחמת חיוב של בעלים שבאה תקלה על ידן, והיינו דכתיב ואת היקום אשר ברגליהם דאמרינן בגמ' סנהדרין ק"י שהעמידן על רגליו שהם העמידו אותן על שיקומו למרוד במרע"ה, כך תירץ בפנים יפות בפרשתן.

ב. לפי דעת ר' יוחנן סנהדרין ק"י שכתבתי למעלה שקרח עצמו לא היה מן הבלועים ולא מן השרופין, מובן הא דכתיב הכא ואת כל הרכוש אשר לקרח ולא כתיב בלשון את כל היקום אשר ברגליו, משום דכיון דקרח לא מת משום דלא היה לו התראה, ממילא אי"ש דממונא אי"צ התראה ולא הוי שתי רשעיות, אף שמת קרח אח"כ במגפה כמו שפירש"י שם, והיינו מדכתיב בפרשת פנחס כ"ו י' ותבלע אותם ואת קרח במות העדה, היינו משום שנתחייב אח"כ מיתה כמו כל העם שאמרו אתם המיתם את עם ה', כך תירץ בפנים יפות בפרשתן.

ג. ע"פ מה שביאר בספורנו הטעם שקרח נענש שהאדמה בלעה גם את הרכוש, כדי שלא יזכו שיהנו צדיקים בעמלם, כענין נפלה סלע מחיקו ומצאה עני ונתפרנס בה, דקיים בזה מצות צדקה לפי הנ"ל אתי שפיר, מעדני אשר.

ד. היה להם דין כמו בעיר הנידחת דממונם אבד, כך כתב במשך חכמה בפרשתן.

מדוע נענש קרח בשתי עונשים הרי קם ליה בדרכה מיניה?

אייתא בגמ' סנהדרין ק"י דקרח מן השרופים ומן הבלועים.

הנה בשם משמואל פרשת קרח מקשה, והלא דין הוא מי שנתחייב שתי מיתות קם ליה בדרכה מיניה, ולמה נתחייב קרח בשתי המיתות.

ומתיר: על פי דברי רש"י על הפסוק קחו לכם מחתות במדבר ט"ז ז' הא לכם תשמיש חביב מכל היא הקטורת וכו' שבו נשרפו נדב ואביהוא משמע שהשרופים מעדת קרח היתה כעין שרפת נדב ואביהו, שריפת נשמה וגוף קיים, וכפי שנמצא בספרים הרי מיתה כזו היא החזרת הנשמה למקורה ושרשה, להיות דבוקה בחיי החיים ב"ה, וכמו שהאר"ך בזה בעל אור החיים במקומו, נמצא כי השרפה עברו לא היה בזה עונש כלל, ואדרבה לטובתו היה, ואין כאן שתי מיתות.

ובבאר שבע סנהדרין ק"י ע"מ א' מבלי טעם בשם המדרש בב"ר במד"ר יח, יט ותנחומא קרח אות ב' למה נעשה בו ב' דינין, שאלו נשרף ולא נבלע היו הבלועים מתרעמין ואומרים שלא הביא עלינו כל הפורענות הזו אלא קרח והרי הן נבלעים וקרח ניצול, ואלו נבלע ולא נשרף היו השרופין מתרעמין.

כהן ששייע לכהן אחר בעבודתו האם חייב מיתה?

בפרשתן י"ח ג' ולא ימותו גם הם גם אתם.

בגמ' ערכין י"א ע"מ א' ילפינן מכאן דכהנים שנכנסו ועשו בעבודת הלויים חייבים מיתה בידי שמים, ולוי משורר ששינה עבודתו ועמד בשערים או לוי שתפקידו לעמוד בשערים ושינה ושר הוא באזהרה, בענין קושיית הפוסקים איך היה מותר למשה רבינו להיות משורר ושוער עיין בספר מעדני אשר פרשת קרח תשס"ז.

הנה החינוך בפרשתן מצוה שפ"ט בסופו כתב חידוש גדול וז"ל ומן הדומה כי הכהן ששייע במלאכת חבירו הכהן גם כן במיתה.

ובביאור על ספר המצוות לרס"ג הרב פערלא לאוין ל"ת קפ"ג תמה עליו:

וז"ל והוא תמוה מאוד לכאורה, דבשלמא הלויים נתחלקו למשוררים ולשוערים וכל אחד אין לו להתעסק אלא בשלו, וכדכתיב בהו איש על עבודתו, אבל כהנים שכולם ראויים לכל עבודות שבכהונה, וכולם זכותם שוה בכל עבודות אלו, אלא שנתחלקו לבתי אבות ולמשמרות שיהיו עובדים כל אחד בזמן קבוע לו, כדי שיהיה לכולם חלק בעבודות המקדש, היכי יתכן לומר שיתחייבו מיתה על הסיוע ששייע אחד בעבודת חבירו, וכבר עמדו קצת אחרונים ז"ל בזה, וקצתם רצו להגיה ולשבש דבריו ולא עלתה בידם, אבל לפמש"כ לכאורה אפשר לומר דכוונת החנוך כגון ששייע כהן הדיוט לכהן גדול בעבודות יוה"כ, ובזה שפיר מתחייב מיתה כזר ששימש, כמו שנתבאר ע"פ סוגיא דיבמות שם, מיהו מלשון החנוך שם לעיל מינה שכתב וז"ל וראשי האבות מחלקים להם אנשים ידועים איש איש על עבודתו ולא היו רשאים לסייע זה את זה. וכן הלויים לא היו רשאים לסייע המשורר לשוער וכו' עכ"ל עיין שם, משמע דכוונת דבריו כפשוטן, דאפילו כהן הדיוט ששייע את חבירו חייב מיתה, דהרי ודאי על מה שביאר תחילה לאיסורא כתב אח"כ העונש כדרכו ז"ל.

והנראה דמקור דבריו אלו הוא מדברי הרמב"ן ז"ל בסה"מ עשין ל"ו שכתב בתוך דבריו וז"ל אבל הסדר הוא במשמרות בשני ענינים שיעבדו כולם למשמרות חלוקות בין לויים בין כהנים תהיה כל משמרה ממנה על מקום מיוחד ועל עבודה מיוחדת בכל הענין שצוה בהם במשכן איש איש על עבודתו. והוזהרו במיתה לשעה ולדורות שלא יקרבו אחד למלאכת חבירו וכו' עכ"ל עיין שם, הרי דס"ל דדין זה נוהג בכהנים כמו בלויים, והן הן דברי החנוך בלא ספק, והאחרונים ז"ל שתמהו על החנוך לא ראו דברי הרמב"ן ז"ל אלו שהם מקור דבריו.

וע"פ חידושו של החינוך כתב בשו"ת בית יצחק אור"ח סימן ל"ה ס"ק י' **ליישב קושיא נפלאה:** דקשה מדוע קרבנות דוחים שבת, הרי אפשר לקיים שניהם שיעשו את זה ע"י ב' כהנים ושנים שעשאהו פטורים, ולפי דברי החינוך אתי שפיר דכהן אסור לסייע לחבירו, א"כ אין עצה לעשות ע"י שנים.

**מדור לפרסום ספרים חדשים
של ידידי ותומכי המכון
שנתקבלו למערכת**

"אהלי יעקב" ב' חלקים
בירורי הלכות בדברים הנוגעים למעשה
מאת ידידינו הגאון
רבי יעקב אליהו אונסדורפער שליט"א
רב דקהל ראשית חכמה מונטריאל

"מאוצר השבת שבפרשה"
על עניני הפרשה ד' חלקים
מאת הגאון
רבי אבישי רחמים בצלאל שליט"א ירושלים

**טיב
הספר**

"חינוך הבנים כהלכתו"
דיני הקטנים והינכים לפי סדר השו"ע
מאת ידידינו הגאון
רבי אליעזר הכהן רבינוביץ שליט"א
בית שמש

"סיכומי הלכות"
לשינון וחזרה על שו"ע יור"ד חלק ב'
מסודר לפי פסקי הלכות
מאת ידידינו הגאון
רבי זאב נחום הכהן רבינוביץ שליט"א
בית שמש

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידינו הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א ברוקלין

א. אם בריאה יברא ה'. במדבר פרק טז (כט) אם כמות כל האדם ימתן אלה ופקדת כל האדם יפקד עליהם לא יקח שלחתי: (ל) ואם פריאה יברא יקח ופקדת האדם את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעם כי נאצו האנשים האלה את יקח: צ"ע אם לא ה' שלח את משה מדוע שימותו, ומבואר בפסוק שמושה אמר שעכ"פ ימותו, כל השאלה היא, האם ימותו בבריאה חדשה או במיתת כל אדם, וזה צ"ע ג' דאם לא ה' שלחתי מדה"כ שימותו.

ב. חיוב הפרשת תרומה. ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי, האם מצות הפרשת תרומות ומעשרות זהו רק אם דעתו לאכול את הפירות, או שיש מצוה בכל מקרה להפריש אפילו כשאינו חפץ לאכול את הפירות.

ג. פרשה זו יפה נדרשת. כתב רש"י בתחילת הפרשה, ויקח קרח – פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא: וצ"ע איך כתב רש"י שפרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא הרי בגמ' עירובין דף טד ע"א מבואר שכל האומר שמועה זו נאה מאבד הונה של תורה ואסור לומר כן, וביחוד בפרשת

ד. אוי לרשע ואוי לשכנו. במדרש תנחומא בפרשתינו (סימן יב) מכאן אמרו אוי לרשע ואוי לשכנו אלו שלשת השבטים (ראובן שמעון וגור) שהיו שכנים לקרח ועדתו בדרום אבדו עמו במחלקותו שנאמר (במדבר טז) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל אשר להם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרבוש, וצ"ע הרי הסדר של השבטים במדבר היה עפ"י ה' וא"כ מה הטענה היה להם שהיו בשכנות לרשע, ובשלמא סתם באופן כללי מובנת הטענה כי מי שרואה שגר סמוך לרשע צריך לברוח ממנו, וא"כ מובן שאם לא ברח ממנו, אוי לרשע ואוי לשכנו אבל כאן במדבר הרי לא יכלו לשנות את מקומם דהיה עפ"י ה' א"כ מה טענה עליהם וצ"ע ג'.

ה. חיודה. איזו מצוה (שיק לפרשתינו) שחובה היא על האדם, ואדם אחר יכול בע"כ לגנוב ממנו את המצוה שלו.

ו. קושיית הגר"א נבנצל שליט"א: צ"ע למ"ד אין קנין לגוי להפקיע מידי מעשר בא"י, א"כ מדוע שלא נחייב את הגוי שנפריש בשבילו תרומה כדי להצילו מגזל, דהרי כל טבל מבואר ברש"י שהיינו חולין ותרומה מעורבין זה בזה, ואם אין קנין להפקיע מידי מעשר, אז גם לגוי יהיה אסור לאכול הטבל הזה, דהרי יש לו תרומה מעורבין והוא אסור בגזל.

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תוכה את השולח להיכנס להגדרה על סך 1000 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגדרה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויי בהגדרה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגדרה בין כל השולחים, הווכה ייבדוק תשובותיו, יתקבלו או רק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב! קבלת התשובות הינה אך ורק לפקט מערכת משובי החלכה 077555617 או במייל meir.1000@gmail.com (לברורים פרטים נוספים בטלפון 0573154010 נא לציין שם וטלפון על התשובות. כמ"כ נא לציין בתודלת המכתב על כמה שאלות השיבו.

אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, בפקס, להפקיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאור משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגדרה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך יהי יכנס בעודי לספר שיצא לאור בעתיד ב"ל.

תשובות ניתן לשלוח עד יום שישי בערב ב' לחודש תמוז

מי שאחר לעשות פדיון הבן בזמנו האם צריך להוסיף חומש?
בפרשת י"ח ט"ז ופדיוו מבן חודש תפדה בערכך חמשת שקלים וגו'.

קימ"ל יור"ד סימן ש"ה ס"ק י"א אין הבכור ראוי לפדיון עד שיעברו עליו שלשים יום, ואחר שלשים יום יפדנו מיד שלא ישהה את המצוה.

יש לחקור מי שאיחר ולא פדה את בנו בזמנו האם צריך להוסיף חומש על הפדיון או דילמא אינו צריך.

הנה בתשובות הגאונים שעי"ת סימן מ"ז כתב בתשובה לרב האי גאון שצריך להוסיף חומש וז"ל ואמרו רז"ל שאם עברו עליו לי יום ולא פדאו, חייב להוסיף חומש.

וכן כתב הכלבו סימן צ"ד ואמרו רז"ל שאם עברו לי יום ולא פדאו חייב להוסיף חומש.

וכן כתב המאירי פסחים קכ"א ע"מ ב' וז"ל מצוה לפדותו משנכנס לכלל חדש ר"ל שהשלים שלשים יום ועכשיו נהגו לאחר ולהוסיף חומש.

וכן כתב בכנסת הגדולה יור"ד סי' ש"ה אות ט"ו הגה"ט בשם ארחות חיים דשמי שאחר פדיון בנו אחר שלשים יום מוסיף חומש.

והרמב"ן הלכות בכורות פ"ח **תמה על הבה"ג:** שלא מצינו תוספת חומש בפדיון הבן כמו בפודה הקדש.

ובמהרי"ט אלגאזי פרק ח' ס"ק עט השני כתב שלא ידע למה כל הפוסקים לא ציינו כלל לדברי הבה"ג, והעיר על הבה"ג שכתב דכן איתא בחז"ל שצריך לחפש היכן אמרו זאת חז"ל, וכעת לא מצא זאת בשום מקום.

ובמהרי"ק שורש קל"ג נשאל האם צריך להוסיף חומש, כתב שלא שמע על זה בלתי היום, וביקש לשלוח לו אותה נוסחא עתיקא שכתב כן.

ובדברי שאל יוסף דעת סי' ש"ה ס"א כתב שהרב וואלף שיק חתנו של רע"א הקשה לו מהנאמר בבבא מציעא דף נה ע"ב חמשה חומשין הן, ולא חשיב ששה חומשין ואחד מהם פדיון הבן.

ובספר אות ברית סימן ש"ה ס"א תירץ שלא תנן בבבא מציעא רק מה שצריך להוסיף בכל אופן, משא"כ בפדיון הבן כשפודה בזמנו אין צריך להוסיף, ועוד נראה שמה שצריך להוסיף חומש לאו מדינא הוא, כי אם מצד קנס משום שהחמיץ המצוה, ולא עשאה בזמנה, והתם לא תני רק אותן שצריכים מדינא להוסיף חומש.

אבל ברש"י בכורות י"ב ע"מ ב' ד"ה ומוסיפין **חולק על זה:** דכתב וז"ל ואם המתין מפדיון בנו ומפדיון פטר חמורו כמה שנים עדיין יכול לפדותו ואינו נותן יותר.

ושמעתי פעם: דהנה הקב"ה נמי צריך לקיים מצות פדיון הבן לגאול את בנו, כך אמר פעם הדברי יציב מצאנו ז"ע מובא בשפע קודש ע"מ שניה וא"כ אם יש איחור לפדיון הקב"ה בעת הפדיון יוסיף לנו הקב"ה חומש.

מכתבים למערכת

מדוע צריך שמונה חוטמים בעיצית כנגד יום השמיני שאמרו שירה על הים

הרי אמרו ביום השביעי

מה שהקשתם בשם הראשונים על מה שכתב רש"י בפרשת שלח מיסודו של רבי משה הדרשן שמונה חוטמים שבציוצית כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים, יש להקשות הרי בפרשת שלח פרש"י ליל שביעי ירדו לים בשריית אמרו שירה, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון רבי נתן בנימין עקשטיין שליט"א חו"צ דהספרי בעלזא לונדון

הגאון רבי שלמה ישראלי שליט"א ר"מ בקרית צאנז תלניח

הגאון גמליאל הכהן רבינובין שליט"א מח"ס הנפלא גם אני אודך

נראה לי ציוצית תרוץ שממיה דרמן אדמו"ר מוהרי"ד מבעלזא ז"ע לתרץ עפי' דברי התרגום יהונתן בפר יתרו עה"פ ואשכח אתכם על כנפי נשרים שכלל ישראל יצאו ממצרים ב"ד בניסן ע"י ענני הכבוד שהביאם לירושלים לשחוט הפסח ואח"כ החזירים ע"ש וממילא חשבון זה הוא מהיצאה בפועל וחשבון הח' הוא מהיצאה ע"י העננים.

הרב שלמה לוי שליט"א ירושלים

בפי' הט"ז עה"ת כ' בשיבת ר"מ הדרשן, דודאי גם לשיטתו אומרים השירה בשביעי של פסח, אלא שמנין הימים ביצי"מ היה בימים שלמים עם הלילה, וכשפרעה נתן רשות לשלשה ימים כוללים לילות עמם, ולכך האינקטורין ששלח עמם ישראל לא חזרו עד שעברו ג' ימים שלמים, וא"כ יום היציאה אינו נחשב יום, ואז חזרו יום אחד ורדפו ב' ימים, ורק בליל שמיני נכנסו לים ולבוקר אמרו שירה. ואנו אומרים שירה בשביעי וזכר לשביעי שלהם שהיה באמת יום שמיני, ובמשך חכמה כתב דהוא טעות סופר ברש"י, וצ"ל ז' חוטין כנגד ז' ימים, והוא כשיטת הרמב"ם הל' ציצית א' ד' דשבעה חוטין של לבן ואחד של תכלת פוטרין את הציצית. ולכך פרש"י קודם פתיל תכלת דהוא כנגד מכת בכורות, ואחר כך פי' דז' החוטין לבן הם כנגד ז' ימים בין יצי"מ לאמירת השירה על הים.

מדוע אלו שנשאו עצמות השבטים לא נטמאו ורק אותם שנשאו עצמות יוסף נטמאו

מה שהקשתם על הא דכתוב בגמ' סוכה כ"ה דהטמאים שלא היו יכולים לעשות את קרבן פסח ראשון, היו אלו שנשאו ארונו של יוסף, דיש להקשות מדוע דווקא אותם שנשאו ארונו של יוסף נטמאו ולא יכלו לעשות פסח ראשון, הרי מבואר בגמ' ירושלמי סוכה סוף פרק א' שכל שבת העלה עצמות ראש שבט עמו, וא"כ מדוע שאלו רק נושאי ארונו של יוסף את משה איך יקריבו קרבן פסח, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון רבי משה יהודה פריד שליט"א ראש כולל מאור התלמוד ס. פאלא ברזיל

נראה ליישב ע"פ דבר נפלא שכתב הגה"ק רבי שלמה קלוגר זצ"ל בתנש"פ מעשה ידי יוצר, דיש לשבת הגדול בסופו לבאר המדרש שמו"ר כי י"ט אמר הקב"ה ליוסף אתה אמרת אנכי אכלכל אתכם חייד דבשביילך הם עושים פסח קטן. דבאמת צדיקים אין מטמאים, אך היינו דווקא המתים בנשיקה ע"י הקב"ה. ואיתא במדרש דהמלאכים שתלו הגדולה בעצמם שאמרו כי משחיתים אנחנו נדחו ממחיצת הקב"ה ק"ל שנה. וא"כ יוסף נמי שאמר אנכי אכלכל אתכם ותלה הגדולה בעצמו נדחה ממחיצתו של הקב"ה שלא היתה מיתתו בנשיקה על ידו ית', ומשום כך נטמאו נושאי ארונו. ומובן דע"י שאמר אנכי אכלכל אתכם עשו פסח קטן, עת"ד, ולפ"ז מיושב דשאר השבטים מתו בנשיקה ולא היו מטמאים, ודווקא יוסף לא מת בנשיקה משום שאמר אנכי אכלכל אתכם.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד

להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א

לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com

לביירוים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560

מי שמעוניין להצטרף לאלפי המנויים נא להתקשר למערכת

האם כשהבגד מגיע עד לרצפה אינו חייב להניח ציצית

מה שהבאתם בשם שו"ת הרדב"ז דלכן לא היה ציצית במעיל של בגדי כהונה אע"פ שהיה בגד של ארבע כנפות, דכיון דהיה מגיע עד הרצפה לא רצו לחייב בציצית כדי שלא יגרו על הרצפה בביון.

הגאון המפורסם רבי שמאי גראס שליט"א חו"צ מחזקוני הדת

מזה יש לי לפשוט למה שנשאלתי כמה פעמים בילד נמוך מאוד שנעשה בר מצוה דאם יקפיד על שיעור של תלית קטן שלו כדון המבואר בש"ע באור"ח סימן ט"ו ס"ק א' יגרר קצת מהציצית על הרצפה האם ילך בטלית קטן כזה או שילך בשיעור תלית קטן הקטן יותר ואז לא יגרו הציצית, לפי הנ"ל אדרבה ילך בטלית קטן בשיעור כזה שאין הציצית נגררות על הרצפה.

הרה"ג רבי יוסף קרביץ שליט"א מודיעין עילית

מה שהקשתם בשם המגן אברהם מהא דמבואר בגמ' גיטין נ"ז א' על בן ציצית הכסת שהיתה ציציתו נגררת על גבי כסתות, ומשמע דאנשים אחרים היו גוררים ציציותיהם על הארץ, ומשמע שמתר לגרוך על הרצפה, נראה לציין דבשו"ת קרית חנה סימן א' מיישב דדוקא בומן הגמ' שלא היו קושרים כמננין הויה א"כ מותר שיהא הציצית נגרר על הרצפה, אבל בזמן הזה שאנו קושרים כמננין הויה, א"כ יש ליהדר שלא יגיע הציצית לרצפה.

הרה"ג מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א לייקווד מחבר ספר "אוצרות הים" על ספכת בכורות

מה שהקשתם בשם המגן אברהם מהא דמבואר בגמ' גיטין נ"ז א' על בן ציצית הכסת שהיתה ציציתו נגררת על גבי כסתות, ומשמע דאנשים אחרים היו גוררים ציציותיהם על הארץ, ומשמע שמתר לגרוך על הרצפה, נראה לציין דהאליה רבה כתב דרק הציצית של בן ציצית הכסת היו נגררין ולא של שאר אנשים, דכיון דהיו נגררין על כרים וכסתות אין ביו"ב כ"כ.

איך משציצות שיהיה ציצית כשרים בעולם

הרי קושרים הציצית כשאינו מחויב בציצית

מה שהקשתם בשם אחרונים איך יש מצציצות שציצית יהא כשר, הרי החוב להניח ציצית זה רק אחרי הלבישה, א"כ כשמניחו כשאינו לבוש הויה תעשה ולא מן העשוי, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג רבי אהרן טננבאום שליט"א בני ברק

נראה לתרץ לפי דברי הר"י הלבן טובא בנהגות אש"י סוכה י"ב אין קשה כלל דכיון שלא הוי פסול בעצם הציצית אלא מעכב צדדי בהכשר, אין כאן חיסרון של תעשה ולא מן העשוי.

הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

נראה לתרץ דכיון שאי אפשר באופן אחר שהרי אסור ללבוש בגד של ד' כנפות בלי ציצית, א"כ ודאי שהחוב להטיל ציצית הוא קודם שילבוש.

האם במצוות תלמוד תורה לא אמרין העוסק במצוה פטור מן המצוה

מה שהקשתם בשם אחרונים, על שיטת שהעוסק בתורה לא אמרין העוסק במצוה פטור מן המצוה, דקשה ממה שכתב רש"י סוכה כ"ה ע"פ א' על הא דאיתא במשנה שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה וז"ל הולכי בדרך מצוה, כגון לתלמוד תורה חזינן דאף במצות לימוד התורה אמרין עוסק במצוה פטור מהמצוה.

הבה"ח שמואל בנימין פרידמן נ"ו ישיבת דברי מרדכי בני ברק

נראה לתרץ, ע"פ מה שכתב החזון יחזקאל בטעם דהרב דבתורה לא אמרין העוסק במצוה פטור מהמצוה, משום דכל תיבה הוי מצוה בפני עצמה, א"כ יש לומר דהולך לתלמוד תורה הויה חד מצוה, ודווקא בת"ת כל מילה הוי מצוה בפני עצמה.

הרב אליהו נתנאל שליט"א חיפה

יש לציין דמצאנו עוד ראשונים דסבירא ליה דבתורה נמי אמרין עוסק במצוה פטור מהמצוה, דבחינוכי הר"ן ראש השנה י"ז ע"פ א' מביא תניא במכילתא העוסק בתורה פטור מן התפילין, ואפשר דטעמא משום דכל העוסק במצוה פטור מן המצוה, חזינן דסבירא ליה דאף בתורה אמרין עוסק במצוה פטור מהמצוה.

כוס תנחומים

לכ"ק מרן האדמו"ר מברגסאז שליט"א

בית שמש

בפטירת אמו האשה החשובה

הרבנית הצדקנית מברגסאז ע"ה

יהא רעוא שיזכה בנחמת ציון וירושלים

ולא ישמע שוד ושבר בגבולו

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב עבי מאיר פרלמאן שליט"א ירושלים

לרגל שמחת היכנס בנו

כמר שמחה בונם נ"ו

לבריתו של אברהם אבינו

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

ירוה נחת מכל יוצאי חלציו

ויעליח בכל אשר יפנה